

ინფორმაციის თავისუფლების
განვითარების ინსტიტუტი

ინფორმაციის თავისუფლების განვითარების ინსტიტუტი

№20200608

24 ივნისი, 2020 წელი

საქართველოს პრემიერ-მინისტრს

ბატონ გიორგი გახარიას

მიმართვა

ბატონო გიორგი,

მოგახსენებთ, რომ ინფორმაციის თავისუფლების განვითარების ინსტიტუტი (IDFI), დაარსების დღიდან მუშაობს საბჭოთა რეპრესიების საკითხზე და ამ მხრივ გამოქვეყნებული აქვს არაერთი კვლევა და ნაშრომი, განხორციელებული აქვს სხვადასხვა აქტივობა და თანამშრომლობს საერთაშორისო ცნობილ უნივერსიტეტებთან, კვლევით ინსტიტუტებთან და ცენტრებთან. ერთ-ერთი საკითხი, რომელსაც განსაკუთრებულ ყურადღებას უთმობს ჩვენი ორგანიზაცია, არის ბოლშევიკური, ე.წ. „სტალინური რეპრესიების“ შესწავლა საქართველოში, რეპრესიების მსხვერპლთა რეაბილიტაციის საკითხი და მათი ფინანსური და სამართლებრივი დახმარება.

გარდა ამისა, გაცნობებთ, რომ საბჭოური პერიოდის პოლიტიკური რეპრესიების მსხვერპლთა ხსოვნისა და თანადგომის საზოგადოება „მემორიალმა“ და მისმა თავმჯდომარემ, თავადაც პოლიტიკური რეპრესიების მსხვერპლმა, ბატონმა გურამ სოსელიამ, წლების განმავლობაში არაერთხელ მიმართა საქართველოს მთავრობას და ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს, თხოვნით, სახელმწიფოს დაეცვა კონსტიტუციით გარანტირებული თანასწორობის პრინციპი, ეღიარებინა რეპრესირებულ პირთა ისტორიული ღვაწლი და გადაეღა შესაბამის ქმედითი ნაბიჯები მათი დარღვეული უფლებების აღდგენისა და რეაბილიტაციის მიზნით. სამწუხაროდ, დღეის მდგომარეობით მოცემულ ძალისხმევას შედეგი არ გამოუღია.

მიმდინარე წლის 24 და 28 აპრილს, IDFI-მ გამოაქვეყნა სტატიები - „პოლიტიკური რეპრესიების მსხვერპლთა სამართლებრივი რეაბილიტაციის მექანიზმები საქართველოში და მათი შეფასება“ და „პოლიტიკური რეპრესიების მსხვერპლთა სოციალური დახმარების სტატისტიკა“, სადაც დეტალურად

არის განხილული სახელმწიფო რეპრესიების მსხვერპლთა მდგომარეობა და სახელმწიფოს მხრიდან მათი მხარდაჭერის პოლიტიკა. სტატიაში ხაზგასმულია, რომ პოლიტიკური რეპრესიების მსხვერპლთა და მათ მემკვიდრეთა სოციალური დაცვისა და საყოფაცხოვრებო სუბსიდიის ოდენობები (სოციალური პაკეტი - 107 ლარი და საყოფაცხოვრებო სუბსიდია - 7 ლარი) არ არის საკმარისი მინიმალური ყოველდღიური ფინანსური მოთხოვნილების დასაკმაყოფილებლად. ამასთან, დახმარება არაპროპორციულია იმ ზიანთან შედარებით, რომელიც რეპრესირებულმა პირებმა და მათმა შთამომავლებმა განიცადეს.

პოლიტიკური რეპრესიების მსხვერპლთა სოციალური დახმარების სტატისტიკური მონაცემების ანალიზი ნათლად აჩვენებს, რომ სახელმწიფო ვერ უზრუნველყოფს მსგავსი აღიარების მქონე პირების სათანადო დაფასებას. მათი ყოველწლიური ბუნებრივი კლების ფონზე, მრავალი წლის განმავლობაში საყოფაცხოვრებო სუბსიდიის სახით უცვლელად შემორჩენილი 7 ლარიანი დახმარება, შესაძლებელია მხოლოდ სიმბოლურ ხასიათის მატარებლად ჩაითვალოს, რაც ნაკლებად კავშირშია მათი მინიმალური ფინანსური საჭიროების დაკმაყოფილებასთან.

აღსანიშნავია ის ფაქტიც, რომ სახელმწიფოს მიერ სხვადასხვა სოციალური კატეგორიებისთვის დაწესებულ საყოფაცხოვრებო სუბსიდიის ოდენობებს შორის, ყველაზე დაბალი, 7 ლარიანი დახმარება (ჩერნობილის ბირთვული ობიექტის შემხებლობაში მყოფ პირებთან ერთად), სწორედ პოლიტიკური რეპრესიების მსხვერპლად აღიარებული პირებისთვისაა გათვალისწინებული. აქვე აღსანიშნავია, რომ სხვა სოციალური კატეგორიებისთვის გათვალისწინებული საყოფაცხოვრებო სუბსიდიის ოდენობებიც (44 ლარი) ვერ პასუხობს არსებულ საჭიროებებს.

საყოფაცხოვრებო სუბსიდიის მიმღები პოლიტიკური რეპრესიის მსხვერპლთა სტატისტიკური მონაცემები აჩვენებს, რომ მათი რიცხვი ყოველწლიურად მნიშვნელოვნად იკლებს. მაგალითად, 2010 წლის იანვრის მდგომარეობით, 7 ლარიანი საყოფაცხოვრებო სუბსიდიით სარგებლობდა 20,775 პოლიტიკური რეპრესიის მსხვერპლი, რომელთა რაოდენობა 2020 წლის იანვრის მდგომარეობით განახევრდა - 10,396 პირი. 2010 წელს პოლიტიკური რეპრესიების მსხვერპლთა საყოფაცხოვრებო სუბსიდიაზე სახელმწიფომ დახარჯა დაახლოებით 1,7 მილიონი ლარი, ხოლო 2019 წელს - 900 ათასი ლარი.

გარდა ამისა, 2012 წლის სექტემბერში უშუალოდ პოლიტიკური რეპრესიის მსხვერპლთათვის გათვალისწინებული სოციალური პაკეტით დახმარება მიიღო მხოლოდ 1,642 პირმა. მათი რიცხვი, 2020 წლის იანვრის მდგომარეობით 92%-ით შემცირდა (138 პირი). პოლიტიკური რეპრესიის მსხვერპლთა უმრავლესობის სოციალური პაკეტით სარგებლობის მიღმა დარჩენა განაპირობა დათქმამ, რომლის მიხედვით სახელმწიფო პენსიით და სოციალური პაკეტით ერთობლივი სარგებლობა დაუშვებელია. შესაბამისად, საპენსიო ასაკის რეპრესირებულმა პირებმა არჩევანი უფრო მაღალ სარგებელზე, სახელმწიფო პენსიაზე გააკეთეს, ხოლო სოციალური პაკეტით მხოლოდ საპენსიო ასაკს მიუღწეველმა პირებმა ისარგებლეს. სოციალური პაკეტების შემთხვევაში, სახელმწიფომ ყველაზე დიდი თანხა - დაახლოებით 1,5 მილიონი ლარი დახარჯა 2014 წელს, ხოლო 2019 წელს მსგავსმა ხარჯებმა მხოლოდ 256,361 ლარი შეადგინა.

მოსარგებლეთა ბუნებრივი კლების ტემპის გათვალისწინებით, IDFI შეეცადა დაედგინა, თუ დაახლოებით რა ხარჯთან იქნება დაკავშირებული პოლიტიკური რეპრესიების მსხვერპლთათვის განკუთვნილი 7 ლარიანი საყოფაცხოვრებო სუბსიდიის გაზრდა 44 ლარამდე. დადგინდა, რომ 2020 წლის სექტემბრის თვიდან საყოფაცხოვრებო სუბსიდიის 44 ლარამდე გათანაბრების შემთხვევაში (რითაც სარგებლობენ მეორე მსოფლიო ომის მონაწილეები, 9 აპრილის დარბევის შედეგად შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირები და სხვა), 2020 წლის მთლიანი ხარჯი განისაზღვრება დაახლოებით 2,3 მილიონი ლარით (ზრდა 1,45 მილიონი ლარი - იმ შემთხვევაში თუ გათვალისწინებული იქნება ზრდა სექტემბრის თვიდან), ხოლო 2021 წლის ხარჯი - 5 მილიონი ლარით (დაგეგმილთან შედარებით ზრდა 4,2 მილიონი ლარი).

მოგმართავთ თხოვნით, რომ პოლიტიკური რეპრესიების მსხვერპლთა საყოფაცხოვრებო სუბსიდია 7 ლარიდან გაზარდოთ 44 ლარამდე, რაც იქნება საქართველოში პოლიტიკური რეპრესირების მსხვერპლი 10 ათასი მოქალაქისთვის მნიშვნელოვანი დახმარება და სახელმწიფოს მხრიდან მათი რეალური და არა სიმბოლური მხარდაჭერა.

IDFI და საზოგადოება „მემორიალი“ მზად არიან გამოიყენონ თავისი რესურსი და დაგროვილი ცოდნა ამ პროცესში სახელმწიფოს მხარდასაჭერად და ღონისძიებების ეფექტურად განსახორციელებლად.

წერილთან ერთად გიგზავნით ჩვენს ხელთ არსებულ სრულ ინფორმაციას.

წინასწარ მადლობას გიხდით მხარდაჭერისთვის!

პატივისცემით,

გიორგი კლდიაშვილი

ინფორმაციის თავისუფლების განვითარების ინსტიტუტის (IDFI) აღმასრულებელი დირექტორი

გურამ სოსელია

საზოგადოება „მემორიალი“ თავმჯდომარე